

Kecskeméti Corvin Mátyás Általános Iskola

Kertvárosi Általános Iskolája

Magyar irodalom

5. osztály

Tanmenet

**Készítette: Cser Gabriella
Kecskemét, 2018. szeptember 1.**

„Jó könyv csodát tesz. Olyan módon működik tehát, akár a próféták
. Nem vizet változtat borra vagy néhány cipőt sok kenyérré, hanem az értő olvasót varázsolja regénybéli alakká.”

/Vámos Miklós/

A tanmenet az EMMI 110/2012 (VI. 4.) Kormányrendelet (NAT 2012), az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 2.sz. melléklet Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára 2.2.01.1 magyar nyelv és irodalom (A) változatához a Kecskeméti Corvin Mátyás Általános Iskola Kertvárosi Általános Iskola helyi tanterve a Magyar nyelv és irodalom az általános iskolák 5–8. évfolyama számára alapján készült.

Alkalmazott taneszközök:

Csontos Attila – Legeza Márton: Irodalom tankönyv 5. osztály Kísérleti tankönyv OFI Bp. 2015

Dr. Baranyai Katalin: Irodalom munkafüzet 5. osztály Kísérleti tankönyv OFI Bp. 2015

e-tananyag OFI Felhasznált irodalom: Tanmenetjavaslat Új generációs tankönyvhöz 5. o. www.ofi.hu

Heti óraszám: 2 Éves óraszám: 72

10%-os órakeret felhasználása: a témakörök több órában való feldolgozására, öko projekt megvalósítására került felhasználásra, amit a témaköröknél pirossal jelöltünk.

Témakörök	Kerettantervi óraszám	Helyi tanterv óraszám
Mesék	10	10+1
Petőfi: János vitéz	15	15+2
Táj, szülőföld	5	5
A régió, a lakóhely kultúrája	5	5+1
Család, gyerekek és szülők	15	15+1
Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk	10	10+1
Szövegalkotás	5	5
Öko projekt		1
összesen	65	65 + 7

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
<u>MESEK 12 óra</u>					
1.	Ismerkedés egymással Ismerkedés a tananyaggal és a taneszközökkel	Ezen az órán még nem kerül elő ismeretanyag. A cél, hogy a tanulócsoporthoz személyes kötődései felelevenedjenek (például a nyári élmények felidézésével), és a felső tagozatba lépve az új tanárral is kialakuljon a kapcsolat. Ebben segíthetnek rövid személyiségfejlesztő játékok, melynek során bemutatják saját magukat, vagy társuk nevében mutatkoznak be, mondják el jó tulajdonságaikat stb. A tanár bemutatja az új tantárgyat: fontos kiemelnie, hogy az alsó tagozatban tanultaknak a folytatása lesz az idei év, a cél az olvasás által megszerezhető közös élmények gyarapítása. A tankönyv bemutatása során felhívhatja a figyelmet arra, hogy hamarosan meséket fognak olvasni, ill. a tanév során olvasandó művekhez sok játékos feladat is kapcsolódik. Az érdeklődés felkeltése mellett jó, hogyha beszél a kötelezettségekről és az értékelés szabályairól.	Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése azáltal, hogy a tanulók gyakorolják az odafigyelést egymásra. A másik személy helyzetébe való belehelyezkedés gyakorlása, mások szempontjainak figyelembevétele.		

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
2.	Házi és ajánlott olvasmányok	Házi olvasmányhoz készítendő olvasónapló szempontjainak megbeszélése –önálló projekt elkészítésének módja és ideje Ajánlott olvasmányok címlistájának megadása	Az olvasás iránti kedv felkeltése, fenntartása. Az irodalom által felvetett kérdésekben való személyes érintettség tudatának kialakítása. Szövegfeldolgozás lépéseinek, forrásmegjelölés módjának bevezetése	A jelen tanév kötelező és ajánlott olvasmányainak, valamint memoritereinek rövid áttekintése.	Kötelező olvasmány: Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk Ajánlott olvasmány: Louis Sachar: Bradley, az osztály réme Wéber Anikó: Az osztály vesztése Bosnyák Viktória: Tündérboszorkány Meg Cabot: A nevetelen hercegnő Jeff Kinney: Egy ropi naplója
3-4.	Felmérő: olvasás, az írott szöveg megértése	Annak felmérése, hogy a tanulók hogyan olvasnak hangosan idegen szöveget, mennyire tudják olvasásukkal közvetíteni a szöveg gondolati, érzelmi- hangulati tartalmát. Szövegértési feladatsor (írásban) az értő olvasás felmérésére. (szépirodalmi, dokumentum)	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Idegen szövegek hangos olvasásának stratégiája.	
4.	Év eleji ismételés	Alsó tagozatban tanult népköltészeti ismeretek felidézése, a népmeséről tanultak rendszerezése	Írás, szövegalkotás.	Az előző tanév olvasmányai.	Szövegalkotás mese műfajban. Kapcsolódás a magyar népmese napja pályázathoz.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
5.	Népmese – A csillagszemű juhász	Az óra feladatai közé tartozik, hogy tisztázza a műfaji jellemzőket, az ehhez kapcsolódó fogalmakat. Fontos, hogy ne erre szánjuk a legtöbb időt, ne hagyjuk, hogy az elmélet kiszorítsa a mesében rejlő személyes élményt, az átélés lehetőségét. Csoportos vagy páros gyűjtőmunkával is összeszedhetünk sok közös jellemzőt (pl. a mesékben előforduló természetfeletti alakok, állandó fordulatok, meseszámok). Frontális előadás formájában vagy irányított kérdések segítségével rávezethetjük a diákokat a mesék által küldött jelek lehetséges jelentéseire. Javasoljuk, hogy ezen az órán csak beszélgessünk a fentebbiekről, esetleg utána olvassuk el közösen a tankönyvi szöveget (A mese, 13. o.), a következő órán írjuk csak a füzetbe.	Meseélmények, mesehősök, mesei fordulatok, mesei jellemzők felidézése, rendszerezése. A befogadói képességek fejlesztése, a személyes irodalmi élmény megfogalmazása. A fogalmi gondolkodás fejlesztése a mesékkel kapcsolatos fogalmak alkalmazásával.	A mese műfaji jellegzetességei. Állandó fordulatok, meseszámok, népmese, műmese, mesetípusok.	Kapcsolódás: Ének-zene: népdal, népballada. Etika bátorság, tisztelet, kitartás- próbatételek az életben fenyegetés vagy megvesztegetés

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
6-7.	Tündérmese – Tündérszép Ilona és Árgyélus királyfi	A lecke elején található (<i>Mit gondolnak mások?</i>) feladatok segítenek a mese által megfogalmazott élethelyzetek aktualizálásában, az általa felvetett kérdések érvényességének felismerésében. Ezt folytatható a mese utáni 3-4. feladattal: a konfliktusok megoldására törekvő gondolkodást, ill. a dramatikus játék a beleérző képességet erősíti.	A befogadói képességek fejlesztése. Dramatikus készségek fejlesztése, részletek előadása. Szövegalkotás Szóbeli kifejezőkészség fejlesztése: történetmondás, jellemzés gyakorlása. A képzelet, az önkifejezés, az egyéni stílus bátorítása. Hangos olvasás az olvasási készség fejlesztésére.	Tündérmese. A meglepetés.	Párbeszéd készítése szóban, írásban (helyesírásának gyakorlása)
8.	Verses mese – La Fontaine: A róka és a gólya és/vagy A holló meg a róka meseváltozatok	Vázlatkészítés gyakorlása. A mese jó alkalmat ad a különböző nézőpontok átélésének gyakorlására (dramatikus feladatok). A verses és a prózai történetmondás különbségére a figyelem felhívása, pl. a mese saját prózai átirata segítségével.	Szóbeli kifejezésformák: történetmondás, cselekményismertetés. Más nézőpontokba való belehelyezkedés. Kritikai olvasás Önálló szövegalkotás. Dramatikus készségek fejlesztése Erkölcsei érzék és empatikus képességek fejlesztése.	Verses mese, rím, ritmus. Állatmese, változat	Memoriter La Fontaine: A holló meg a róka Szöveget biztosítani kell
9.	Műmese – Jacob és Wilhelm Grimm: Holle anyó	Az értő, hangos olvasás gyakorlása (kedvenc részlet kiválasztása, majd hangos felolvasása). Az előző órán tanult, önálló vázlatkészítés gyakorlása tanári segítséggel.	A befogadói képességek fejlesztése: a valóság és fikció különbségének belátása. Annak felismerése, hogy a mesékben alapvető magatartásformák, erkölcsi értékei ismerhetők meg. Írás, szövegalkotás, az írott szöveg megértése. Kreatív gyakorlatokon keresztül a szövegértés,	Népmese, műmese, jeladás.	

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
			szövegalkotás fejlesztése. Önálló véleményalkotás.		
10.	Cigány népmese – Burláj vitéz (részletek)	<i>Mit gondolnak mások?</i> cigányságról szóló szöveg feldolgozása. Ennek kapcsán beszélgetés kezdeményezése a cigányság magyarországi helyzetéről, a hátrányos megkülönböztetés tarthatatlanságáról. A beszélgetés pozitív irányba való terelését segítheti a Szövegértés 1. kérdése.	Erkölcsei érzék és empátikus képességek fejlesztése. A jelen társadalom viszonyainak ismerete. Az aktív és passzív szókincs gazdagítása.	A mesék szerkezete: párhuzamos, ellentétes, fokozásos.	Madarak voltunk c. film részletek Kapcsolódás: Etika: kisebbség, eredet Ének-zene: népdalok felidézése.
11.	Összefoglalás	A fogalmak ismételése, rendszerezése mellett játékos összefoglalás az <i>Összefoglalás</i> feladatai alapján. Páros- és csoportmunkában feladatok	Vitakultúra, érvelési készség fejlesztése. A korábban tanultak elmélyítése. A fogalmi gondolkodás fejlesztése a mesékkal kapcsolatos fogalmak alkalmazásával.	Ismétlés: A mese műfaji jellegzetességei. Állandó fordulatok, meseszámok, népmese, műmese, mesetípusok. Népmese, műmese, jeladás. Tündérmese. Állatmese, változat, művészi jel, művészi üzenet. A mesék szerkezete: párhuzamos, ellentétes, fokozásos.	

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
12.	Témazáró dolgozat: Mesék	Fogalmazás dolgozat – mese írása	Írás, szövegalkotás; irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése; az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai érzék fejlesztése	L. a tematikus egység egyes részeinél.	Meseíró pályázat lezárása
<u>Petőfi. János vitéz 20 óra</u>					
13.	Petőfi Sándor élete. A János vitéz keletkezése.	Az óra célja a mű szerzőjének a bemutatása, a <i>János vitéz</i> iránti kedv felkeltése. Az egyik szöveg (<i>Petőfi Sándor élete, A János vitéz keletkezése</i>) önálló feldolgozása,; öt kérdés szerkesztése az olvasottakra. A <i>János vitéz keletkezése</i> c. szöveg alapján beszélgetést kezdeményezése az összetartást erősítő nemzeti jelképekről.	A szerző életével és a mű keletkezésével kapcsolatos új ismeretek bevezetése. A tanulás tanítása, írott szöveg értelmezése. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés.	A szerző legfontosabb életrajzi adatai.	Diffrenciálás: gyűjtőmunka : - Petőfi élete - juhászok (öltözködés, szokások, tájegységek) - betyárok Kapcsolódás: történelem informatika Múzeumpedagógiai foglalkozás: Bozsó Gyűjtemény – János vitéz
14.	„Szerelem tüze ég fiatal szívében” – Petőfi Sándor: János vitéz 1– 4. fejezet	<i>Az epikus művek</i> c. szöveg tanári irányítással történő, frontális feldolgozása.	Olvasás, az írott szöveg megértése. Új ismeretek bevezetése. Empatikus készség fejlesztése. Szóbeli fogalmazási képesség fejlesztése.	Műnemek: epika, líra, dráma. Eseménysor. Költői jelző	Memoriter 1. fejezet 1-4. vsz. 4. fejezet 1. 6. 10. vsz. .

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
15.	„A puszta, mint tenger, feküdt körülötte;” - Petőfi Sándor: János vitéz 5. fejezet	Az elsődleges cél ezen az órán is új ismeret bevezetése (a hasonlat). A mindennapi életből vett példákkal, szófordulatokkal való megvilágítása. Pásztoréltre utaló sorok értelmezése	Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése: Térbeli és időbeli leírás megfigyeltetése	Leírás térben, időben Hasonlat	Memoriter 5. fejezet 1. vsz.
16.	„Éjszaka, zsidányok, csákányok, pisztolyok...” – Petőfi Sándor: János vitéz 6. fejezet	Az előző órák erkölcsi szempontjai alapján értékelés: helyesen cselekedett-e Jancsi? Indulatból, vagy tudatosabban követte el vitatható tettét?	Új ismeretek bevezetése. Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése	Megszemélyesítés Költői eszköz. Szólások a fejezetben	Híres betyárok: Angyal Baqndi, Sóbri Jóska, Rózsa Sándor
17.	Szövegalkotás	Bírósági tárgyalás: Jancsi bűnös vagy tette alapján felmenthető	Szóbeli és írásbeli kifejezőképesség fejlesztése Jellemzés, véleményalkotás különböző nézőpontból		Hf. Bírósági tudosítás Kapcsolódás etika Szabad –e egy ember életét kioltani, vita, tárgyalás, érvek és ellenérvek. Ének-zene: megzenésített versek. – kocsmai jelenet

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
18.	„Csillagokat rúgott szilaj paripája” – Petőfi Sándor: János vitéz 7– 10. fejezet	Az elsődleges cél ezen az órán is új ismeret bevezetése (a metafora). A mindennapi életből vett példákkal, szófordulatokkal való megvilágítása.	Új ismeretek bevezetése. Szövegalkotási képesség fejlesztése.	A metafora. Ismétlés: a hasonlat.	Költői alakzatok hangsúlyosak
19.	„Menjünk, rózsám, előbb az édesatyádhoz” – Petőfi Sándor: János vitéz 11-12. fejezet	Az elsődleges cél ezen az órán is új ismeret bevezetése (a megszemélyesítés). A mindennapi életből vett példákkal, szófordulatokkal való megvilágítása.	Új ismeretek bevezetése. Szövegalkotási képesség fejlesztése. A szereplők külső és belső jellemzőinek azonosítása.	A megszemélyesítés. Ismétlés: a metafora, a hasonlat.	Memoriter: 11. fejezet 1. vsz.
20.	„Mától fogva neved János vitéz legyen” – Petőfi Sándor: János vitéz 13-14. fejezet	Megbeszélés formájában a kérdés megválaszolása: Képzeljétek el, hogy Jancsi és Iluska összeházasodtak! Mit gondolsz, mennyiben felelne meg házasságuk a szövegben olvasott jó házasság kritériumainak?	Globális, információkereső, értelmező és reflektáló olvasás. Új ismeretek bevezetése. Erkölcsi érzék fejlesztése. Családi életre nevelés: harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. Saját vélemény megfogalmazása, megvédése érvekkel.	.In medias res szerkesztésmód	Kapcsolódás: Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: hősök, történetek, legendák elemzése.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
21.	Alakzatok	A tanult költői képek részösszefoglalása. Újabb nagy ismereti egység kerül bevezetésre ezen az órán: az alakzatok.	Szövegértés fejlesztése. Esztétikai érzék fejlesztése.	Ismétlés: költői jelző, metafora, hasonlat, megszemélyesítés Alakzatok: párhuzam. ellentét, ismétlés:	Diffrenciálás: Költői eszközök alkotása- tehetséggond., felismerése – nehézséggel küzdő
22.	„Ment János vitézzel a megindult gálya” – Petőfi Sándor: János vitéz 15-16. fejezet	A hangos, kifejező olvasás gyakorlására. Páros munka az együttműködés gyakorlására: <i>Kérdések, feladatok</i> önálló megoldása után páros munkában egyeztetik a diákok egymással a helyes választ.	Új ismeretek bevezetése. Együttműködési képesség gyakorlása. Hangos, kifejező olvasás gyakorlása.	Alakzatok: párhuzam, ellentét, ismétlés:	Etika a próbatétel, kaland, hősiesség lehetséges összefüggései
23.	„Ki porából nőttél, árva kis virágszál” – Petőfi Sándor: János vitéz 17- 18. fejezet	Az újabb alakzattal (fokozás) való megismerkedés, valamint az alakzatok ismétlése és gyakorlása mellett beszélgetés, vita kezdeményezése a <i>Kérdések, feladatok</i> alapján a gyászhoz és a halálhoz való viszonyulásról. Nonverbális eszközök használata, szerepe a lelkiállapot kifejezésére	Új ismeretek bevezetése. Kommunikációs készség fejlesztése: vitakultúra fejlesztése. Szóbeli szövegek alkotása: részvétel tanulócsoportban folyó beszélgetésben, vitában. Saját vélemény megfogalmazása, megvédése érvekkel.	Fokozás. Ismétlés: alakzat, párhuzam, ismétlés.	Memoriter 18. fejezet 11. vsz.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
24.	Részösszefoglalás	A falu-falu rész helyszínei, próbái, idő, főbb cselekményelemek sorrendje Verselés, nyelvezet	Epikai műnem jellegének mélyebb megismertetése	Ütemhangsúlyos verselés, verssor, ütem, felező 12-es, rímfajták: páros rím, keresztrím, félrím, ölelkező rím.	Kapcsolódás: Ének –zene - ritmizálás
25.	„Ha nem nyelsz kősziklát, mi majd téged nyelünk”” – Petőfi Sándor: János vitéz 19-20. fejezet	Mesei elemek megfigyelése, érvényesülése a műben.	Új ismeretek bevezetése. A csoportmunka a társas kultúra fejlesztéséhez járul hozzá.	Ritmus, versritmus.	Memoriter: 19. fejezet 1. vsz.
26.	„Éj van-e vagy szemem világa veszett ki?” – Petőfi Sándor: János vitéz 21-22. fejezet	Szövegfeldolgozás, mélyítés dramatizálással Népi gondolkodásmód megfigyeltetése	Korábban tanult ismeretek előhívása. Szövegalkotás. Kivonatolás, tömörítés.	Ütemhangsúlyos verselés.	Memoriter: nekik tetsző 1 versszak megtanulása
27.	„Tündérország; ott van a világnak vége” – Petőfi Sándor: János vitéz 23-25. fejezet	Az új ismeretek feldolgozása után szövegértési feladatok, tanult szóképek felismerésének gyakorlása,	Olvasás, az olvasott szöveg megértése.	Ütemhangsúlyos verselés, felező nyolcas, felező tizenkettes.	

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
28.	„Látta Iluskává válni a virágot” – Petőfi Sándor: János vitéz 26-27. fejezet	Szövegértési feladatok megoldása Vita: Megérdemelte-e Jancsi és Iluska a boldogságot? Miért? Élnél-e Tündérorszámban?	Olvasás, az olvasott szöveg megértése. Szövegalkotás fejlesztése. Új ismeretek bevezetése. Íráskészség fejlesztése: kreatív írásgyakorlat.	Rímfajták: páros rím, keresztrím, félrím, ölelkező rím.	Differenciálás: Logico – rímpárok Memoriter: 27. fejezet 11. vsz.
29.	Összefoglalás I.	Az órán a témazáróban is előkerülő, a műre való rálátást és önálló véleményalkotást igénylő rövid szövegalkotási feladatokat, ill. a szóbeli megvitátást, együttműködést gyakoroljuk. Pl. Összefoglalás 4., 5., 7., 8., 9. feladatok.	Szövegalkotás. Erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése. Meglevő ismeretek felelevenítése.	L. a tematikus egység egyes részeinél.	Kapcsolódás: Vizuális kultúra: hősök, próbatételek, kalandok képzőművészeti megjelenítése.
30.	Összefoglalás II. Szövegalkotás	A tanult képek és alakzatok ismétlése, majd a fogalmazás dolgozatnak megfelelő műfajú szöveg alkotásának gyakorlása	Meglevő ismeretek felelevenítése.	L. a tematikus egység egyes részeinél.	
31.	Témazáró dolgozat	Komplex dolgozat a tematikus egység alapján. Tartalmaz szövegértési, szövegalkotási, verstani feladatokat, rákérdez a tanult fogalmakra, és méri a memoriterek elsajátításának szintjét is.	Olvasás, az írott szöveg megértése; írás, szövegalkotás; irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése; az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése	L. a tematikus egység egyes részeinél.	

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
32.	Témazáró Szövegalkotás	Szövegalkotás írásban elbeszélés leírással műfajban	Szövegalkotás fejlesztése		Elbeszélés leírással
<u>Táj, szülőföld, régió, a lakóhely kultúrája 11 óra</u>					
33.	Petőfi életútja Bács-Kiskun megyében	Önálló és csoportos gyűjtőmunka támogatása internethasználattal is, felkészítés prezentáció bemutatására. Az írott szöveg megértése, tájékozódás benne, információgyűjtés, visszakeresés Térképhasználat – tájékozódás a térképen, irányok	A szűkebb környezethez való kötődés alakítása: a megyében található jelentős alkotónak, Petőfi Sándornak emlékhelyei, a tájegység kulturális hagyományainak, ápolásának megismerése, az értékek megbecsülése. Tanulási képesség fejlesztésében különösen az önálló ismeretszerzés a hangsúlyos.	emlékhely, irodalmi emlékhely	Petőfi emlékhelyek Kecskeméten – irodalmi séta előkészülete
34.	Petőfi életútja Bács-Kiskun megyei emlékhelyek bemutatása	A szűkebb környezethez való kötődés alakítása, az értékek megbecsülése. Megismerkedés kulturális, irodalmi ha- gyománnyal. Az önálló gyűjtőmunka során megtanultak átadása, megismertetése a többi tanulóval	Szövegértési készség fejlesztése, tanulási képesség fejlesztése, digitális kultúra fejlesztése.	emlékhely, irodalmi emlékhely	

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
35.	Petőfi nyomában - Kecskemét	Megismerkedés kulturális, irodalmi hagyomány, továbbá jelen, kortárs kulturális tény lakóhelyhez kötődő/kapcsolódó szerző tevékenységével: Petőfi diák-kora, vándorszínész élete Kecskeméten, barátságának elmélyülése Jókaival korabeli feljegyzések, versek segítségével	Szövegértés fejlesztése: az írott szöveg megértése, feldolgozása, önálló ismeretszerzés	emlékhely, irodalmi emlékhely, emléktábla, irodalmi séta, illő viselkedés, élmény előkészítése	
36-37.	Irodalmi séta Kecskeméten	Ismeretszerzés, szövegértési stratégiák alkalmazása Megismerkedés Petőfi, Jókai városban található emlékhelyeivel, az emléktáblákkal, Kelemen László tevékenységével, a vándorszínészek életével. Városi helyszínek megismerése	A szűkebb környezethez való kötődés alakítása, az értékek megbecsülése. Megismerkedés Kecskemét kulturális, irodalmi hagyományaival:	emlékhely, irodalmi emlékhely, emléktábla	
38.	Irodalmi séta Kecskeméten - élményfeldolgozás	A séta során látottak megbeszélése, feldolgozása, rögzítése. Az emlékezet, a figyelem fejlesztése, ellenőrzése	Szóbeli kifejezőkészség fejlesztése saját élmény megfogalmazásával. Egymás véleményének meghallgatása. Szociális kompetencia fejlesztése (egymásra figyelés, tisztelet, elfogadás). Szövegértés fejlesztése kérdések szerkesztésével a hallottakra, látottakra.	emléktábla, emlékhely	Élmény beszámoló: írásban, illusztráció, az elkészült fényképekből Kapcsolódás: informatika, vizuális kultúra

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
39.	Válogatás Petőfi Bács- Kiskun megyében írt verseiből	Megismerkedés Petőfi Jövendölés, Szülőföldemen c. verseivel. Kiskunfélegyháza, Petőfi és a zeneszerző Balázs Árpád kapcsolatának megismerése. Petőfi Szülőföldemen c. vers megzenésített változatának meghallgatása. A poétikai eszközökkel való ismerkedés megkezdése – a tanult szóképek felismerése, megnevezése A művekben megjelenített téma, motívum, gondolat, érzélem, hangulat azonosítása.	Szövegértés, szövegfeldolgozás Véleménynyilvánítás képessége, egymás véleményének meghallgatása	téma, hangulat, motívum, alakzatok, szóképek	
40.	Petőfi: Egy estém otthon	Az írott szöveg megértése, tájékozódás a szövegben, szövegben visszakeresés, információgyűjtés. A poétikai eszközök felismerése: szóképek, alakzatok megnevezése. A műben megjelenített téma, motívum, gondolat, érzélem, hangulat azonosítása Improvizáció a megismert tech- nikák alkalmazásával. Jelenetalkotás a tanár által	Olvasástechnika fejlesztése Szókincsfejlesztés. Szövegalkotás, szóbeli kifejezőkészség fejlesztése, kooperáció fejlesztése. Szövegfeldolgozás képességének fejlesztése dramatikus tevékenységek felhasználásával. Véleménynyilvánítás, önértékelés, értékelés fejlesztése. Egymás meghallgatása, a másik véleményének tiszteletben tartása. Erkölcsei gondolkodás fejlesztése.	életkép, irónia, gúny, humor alakzatok a tanulás fontossága, a vándorszínészek feladata, küldetése	

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
		megadott a játzókkal egyeztetett elemek alapján.			
41-42.	Petőfi: Az alföld	Ismeretszerzés, olvasási, szövegértési stratégiák alkalmazása, gyakorlása, szöveg- feldolgozási stratégiák alkalmazása, újabb stratégiákkal való bővítése, gyakorlatok a vázlat kifejtéséhez, kiegészítéséhez, értékelés	Szövegértés fejlesztése tájékozódás a szövegben, szövegben visszakeresés, információgyűjtés. Olvasástechnika fejlesztése, kritikai, esztétikai olvasás. Szókincsfejlesztés. Szövegalkotás, szóbeli kifejezőkészség fejlesztése, kooperáció, térérzék fejlesztése szabálytartás, koncentráció. Asszociációs készség, memória fejlesztése, kommunikáció, fantázia fejlesztése, hallott szöveg értése, belső képi látás fejlesztése Térképhasználat – tájékozódás a térképen, irányok Logikus gondolkodás fejlesztése. Önálló ismeretszerzés. Önismeret, önkontroll, önértékelés fejlesztése.	tájleíró költemény téma azonosítása, motívum: hazaszeretet, táj	Vers ábrázolása és feldolgozása diff. feladatokkal – táj „létrehozása” különböző technikákkal Memoriter: a vers megtanulása

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
43.	Összefoglalás Petőfi: Úti levelek Útleírás az alföldről	A szűkebb környezethez való kötődés alakítása, az értékek megbecsülése Petőfi költészetében a szülőföldjéhez, a magyar tájhoz való viszonyán keresztül. Úti levél, útleírás, tájleíró költemény fogalmának megismerése, ezen műfajok felismerése A tanult ismeretek alkalmazás szintű számonkérése.	Esztétikai és kritikai olvasás fejlesztése. Szövegalkotás, szóbeli kifejezőkészség fejlesztése, szövegalkotás értékelése, kooperáció fejlesztése honismeret, hazafias érzés fejlesztése	úti levél, útleírás, motívum, téma, szövegalkotás értékelése (levél, elbeszélés) megadott szempontok alapján	
<u>Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk 12 óra</u>					
44.	Bevezetés a regényhez	Ráhangolódás. Vélemények a műről. Melyek voltak a legizgalmasabb részek? Neked mi tetszett a regényben a legjobban, és mit szerettél volna, hogy máshogy alakuljon? Gyűjtőmunka bemutatása a szerzőről	Ráhangolódás, belehelyezkedés a regény világába. A regény által felvetett erkölcsi kérdésekben való állásfoglalás. Önálló vélemény megfogalmazása, érvelés.	A regény cselekményének vázlata, a szereplők és események ismerete.	

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
45.	Erőszak gyerekek között – „Valóságos rablás”	A regényrészlet alapján a szöveg önálló feldolgozása, vázlatkészítés.	Az aktív és passzív szókincs bővítése, az alapvető helyesírási szabályok készségszintű alkalmazása. Lényegkiemelés, tömörítés, szövegkiegészítés, jártasság a verbális és vizuális információ együttes kezelésében.	regény. ismétlés: műnem, epika.	Erőszak gyerekek között – Weber Anikó: az osztály vesztése összekötés
46.	Olvasmány a félelelről és a bátorságról – „Haza szeretnék menni”	A fiúk viselkedésének jellemzése, levél írása	Íráskészség fejlesztése: jellemzés, kreatív írásgyakorlat. A képzelet, az önkifejezés, az egyéni stílus bátorítása. Jártasság a verbális és vizuális információ együttes kezelésében.	cselekmény, esemény.	
47-48.	Olvasmány a megbocsátásról – „Jóvá akarom tenni a hibámat”	<i>A regény szerkezete c. rész</i> feldolgozása	Hangos olvasás az olvasási készség fejlesztésére. Szóbeli kifejezőkészség fejlesztése: véleményalkotás. Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.	regény szerkezete	
49.	Olvasmány a gyengék erejéről – „Neked köszönhetjük”	<i>A konfliktus c. részlet</i> olvasásakor visszautalás korábbi olvasmányainkra, az egyik leggyakoribb irodalmi motívum megjelenése. Több szempont értékesítése: a harc kimenetele a vörösingések ill. Pál utcaiak szemszögéből.	Szóbeli kifejezőkészség fejlesztése: jellemzés, véleményalkotás. Íráskészség fejlesztése: kreatív írásgyakorlat. Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése. Az aktív és passzív szókincs folyamatos gazdagodása, az alapvető helyesírási szabályok készségszintű alkalmazása.	konfliktus	Kapcsolódás: etika, osztályfőnöki

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
50-51.	A regény feldolgozása	A munkafüzet feladatainak megoldása. A regény ismerete, szövegértési és szövegalkotási feladatok megoldása.	Szövegértési, szövegalkotási készség fejlesztése		
52.	Összefoglalás	A mű feldolgozása során tanult ismeretek rendszerezése.	A tanulási képesség fejlesztése: információk, adatok visszakeresése tanári irányítással. Szöveg értelmezése, egyszerű ok-okozati összefüggés felismerése; következtetések.	A regényhez kapcsolódó ismeretek ismétlése.	
53.	Szövegalkotás	Szövegalkotási gyakorlatok a témazáró fogalmazás megírásához	Szövegalkotási készség fejlesztése		
54.	Témazáró dolgozat	Levél írása	Szövegalkotási készség ellenőrzése		Választási lehetőség: a regényhez ill. hétköznapi témához kapcsolódóan levél írása
55.	Dolgozat javítása	A stilisztikailag, helyesírásiilag kijavított fogalmazás önálló javítása	Helyesírási- és szövegalkotási készség fejlesztése		

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
<u>Család, gyerekek és szülők; barátság, emberi kapcsolatok 16 óra</u>					
56.	Testvérvizsálya – Izsák áldása	Történet feldolgozása dramatikus eszközökkel - érzékelőjátékok, párbeszéd Beszélgetést arról, hogy mivel próbálnak befolyásolni, félrevezetni minket a mindennapokban	Társas, együttműködési készség fejlesztése. Más nézőpontok elfogadása, belehelyezkedés. Családi életre nevelés: harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. Saját vélemény megfogalmazása, megvédése érvekkel. Archetipikus helyzetek felfedezése a műben.	Biblia.	Kapcsolódás: etika együttműködés, család, közösség

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
57-58.	Gyermeki engedelmesség – Daidalosz és Ikarosz története	A szöveg feldolgozása Beszélgetés: Mikor nem fogadtál szót szüleidnek? Mi lett a következménye? Páros munkában rövid párbeszéd írása Daidalosz és Ikarosz szerepében. A mű szerkezetének vizsgálata. Csoportmunkában: utólag egy bírósági tárgyaláson érvel az egyik csoport Daidalosz védelmében, a másik csoport pedig bűnösségét próbálja bizonyítani. A 3. csoport bíróként az érvek alapján ad igazat egyik vagy másik társaságnak. .	Társas, együttműködési készség fejlesztése. Más nézőpontok elfogadása, belehelyezkedés. Családi életre nevelés: harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. Saját vélemény megfogalmazása, megvédése érvekkel. Archetipikus helyzetek felfedezése a műben.	mitológiai történet	
59.	Ingrid Sjöstrand: Anyuban azt nem bírom	Beszélgetés a <i>Rólad szól...</i> 5. feladata nyomán..	Vitakultúra, társas, együttműködési készség fejlesztése. Szövegértés. Az esztétikai érzék fejlesztése: alakzatok. Családi életre nevelés: harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. Saját vélemény megfogalmazása, megvédése érvekkel.	a jelek fontossága	Megzenésített versek család témakörben

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
60-61.	Az otthon – Arany János: Családi kör	A vers feldolgozása. <i>Mit gondolnak mások?</i> kérdéseinek megbeszélése. A vers olvasása után kinek mi tetszett benne, amit a saját leendő családjában is szívesen átélne (helyzetek, hangulatok, szokások) – készítsenek róla jegyzetet is. Páros munka: a vers szerkezetének vizsgálata, ill. alakzatok, költői képek felsorolása. Az életkép fogalmának megtanítása.	Az olvasott szöveggel összefüggésben az aktív szókincs gazdagítása. Az esztétikai érzék fejlesztése Családi életre nevelés: harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. Saját vélemény megfogalmazása, megvédése érvekkel. Az együttműködési készség fejlesztése.	életpép	Memoriter: 1-10. vsz.
62.	Magányosabb vagyok, mint egy hős” – Kiss Ottó: Csillagszedő Márió (részletek)	A versrészlet feldolgozása A <i>Rólad szól...</i> kérdéseinek megbeszélése Kötetlenebb beszélgetés a szabad versről, ill. a tankönyv által megfogalmazott „költemény” fogalmáról.	Empatikus készség, a másik nézőpontjába való belehelyezkedés. Az irodalom által való személyes érintettség felismertetése. A vers fogalmának ártértékelése. Szóbeli kifejezőkészség fejlesztése: véleményalkotás.	szabad vers, költemény	
63.	„Jó játék a verseskötet” – Varró Dániel: Hat jó játék kisbabáknak	A humoros vers olvasása után a <i>Kérdések...</i> segítségével beszélgetés. A versbeli én kérdése (<i>A költő hangja</i> c. szöveg).	Szövegfeldolgozás. Összehasonlítás a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére. Íráskészség fejlesztése: kreatív írásgyakorlat.	a költő hangja	

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
64.	„Alszik alatta a rét meg az erdő” – Szabó T. Anna: Hóhullásban	A család és a haza témája felől közelítve fölvetés az egyén és közösség kapcsolata (<i>Rólad szól...</i> kérdései). A vers témája, zeneisége Beszélgetés a közösségi összetartásról.	Szóbeli kifejezőkészség fejlesztése: véleményalkotás. A közösségi összetartás erősítése. A mű jelentésrétegeinek feltárása.	a szöveg zenéje	Kapcsolódás: Ének-zene
65.	Mark Twain: Tom Sawyer kalandjai részlet	Szövegrészlet feldolgozása Beszélgetés a <i>Rólad szól</i> ...kérdései alapján Hangos olvasás gyakorlása	Szövegértés fejlesztése Olvasástechnika fejlesztése		
66.	Összefoglalás, szövegalkotás	Az összefoglalás 1. feladat nyomán 12-15 mondatos fogalmazás írása (pl. <i>Milyen családom lesz?</i> címmel).	Családi életre nevelés: harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. Szövegalkotás, összegzés.	ismétlés	
67.	Szövegalkotás – témazáró dolgozat	Szövegalkotás – fogalmazás írása	Szövegalkotási készség ellenőrzése		elbeszélés párbeszéddel, leírással
68.	Dolgozat javítása	A stilisztikailag, helyesírásiilag kijavított fogalmazás önálló javítása	Helyesírási- és szövegalkotási készség fejlesztése		
69.	Öko projekt	A projekt feladatainak megoldása	Környezeti nevelés		Kapcsolódás: természetismeret
70.	Év végi ismétlés I.: fogalmak	A tantervben előírt fogalmak rendszerezése játékos, vetélkedő formájában.	A tanulási képesség fejlesztése: információk, adatok visszakeresése tanári irányítással.	L. a tematikus egységek egyes részeinél.	

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag	Megjegyzés
71.	Év végi ismétlés II.: hangos olvasás felmérése	A z olvasástechnika szintjének a felmérése és összevetése a tanév eleji eredményekkel.			
72.	Év végi ismétlés III.:	A szövegértési készség felmérése és összevetése a tanév eleji eredményekkel.	Szövegértési készség fejlesztése. Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése. Szövegfeldolgozás.		

A FEJLESZTÉS MINIMUMKÖVETELMÉNYE I AZ 5. ÉVFOLYAM VÉGÉN	Beszédművelés, szóbeli szövegek megértése és alkotása A tanuló eligazodik a mindennapi kommunikációs helyzetekben. Képes mások rövidebb szóbeli üzeneteit megérteni, összefoglalni. Alkalmazza a kérdés és a tudakozódás szóbeli formáit a közlész helyzetnek megfelelően. Írott szöveg megértése és alkotása A tanuló képes egy 200 szavas írott (dokumentum és ismeretterjesztő) szöveg globális (átfogó) megértésére, a szövegből információk visszakeresésére. Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, önállóan (tematikus) vázlatot tud készíteni. Ismeri a szövegszerkesztés alapvető eljárásait. Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről A tanuló ismeri a főbb beszélőszerveket. Felismeri egyéni közlésmódjának jellemzőit, megfelelő hangképzésre és helyes beszédlegzésre törekszik. Felismeri, és hatásuk néhány szavas értékelésével megnevezi a hangutánzó, a hangulatfestő, a többjelentésű, a rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavakat különböző szövegekben, törekszik ezek használatára a szóbeli és írásbeli fogalmazásokban. Íráskép és helyesírás Képes megnevezni a helyesírási alapelveket, saját munkáiban felismeri a főbb helyesírási alapelvek alkalmazásának eseteit, törekszik a tanult helyesírási szabályok alkalmazására. A tanulási képesség fejlesztése A tanuló képes az önálló tudásszerzés egyes lépéseinek elkülönítésére, szövegek kulcsszavainak azonosítására, vázlat, jegyzet felhasználására. El tud igazodni a tankönyvében, azt célirányosan használni tudja. Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése A tanuló képes 5-6 mondatban a mindennapi élményeiről és olvasmányai hatásáról beszélni. Memoriterként tud kb. 2-4 lírai alkotást és egy elbeszélő költemény kb. 12 soros részletét. Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történelmi érzék fejlesztése A tanuló képes a saját és a nem saját álláspont azonosítására, mások véleményének meghallgatására, megértésére. Alapvető érzelmeket, erkölcsi magatartásformákat azonosítani tud. Képes véleményének rövid, kulturált megfogalmazására.
---	---

Kecskeméti Corvin Mátyás Általános Iskola
Kertvárosi Általános Iskolája
Magyar irodalom
5. osztály
Tanmenet

Készítette: Cser Gabriella
Kecskemét, 2018. szeptember 1.

" A jó olvasó az, akinek az olvasás örömet, élvezetet okoz, aki képes átélni a hősök sorsát, azonosulni tud velük, és ebben az érzelmileg megmozgatott állapotban tágul a világról és önmagáról való tudása. "

/Vekerdy Tamás/

A tanmenet az EMMI 110/2012 (VI. 4.) Kormányrendelet (NAT 2012), az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 2.sz. melléklet Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára 2.2.01.1 magyar nyelv és irodalom (A) változatához a Kecskeméti Corvin Mátyás Általános Iskola Kertvárosi Általános Iskola helyi tanterve a Magyar nyelv és irodalom az általános iskolák 5–8. évfolyama számára alapján készült.

Alkalmazott taneszközök:

Antalné Szabó Ágnes– Raácz Judit: Magyar nyelv és kommunikáció 5. tankönyv (NT-11531)

Antalné Szabó Ágnes– Raácz Judit: Magyar nyelv és kommunikáció 5. munkafüzet (NT-11531/M)

Felhasznált irodalom: Magyar nyelv és kommunikáció 5. Tanmenetjavaslat nt_11531_magyar_nyelv_5_tanmenet <http://ofi.hu/node/174307>

Heti óraszám: 2 Éves óraszám: 72

10%-os órakeret felhasználása: a témakörök több órában való feldolgozására, gyakorlására, öko projekt megvalósítására használjuk fel, amit a témaköröknél pirossal jelöltünk.

Témakörök	Kerettantervi óraszám	Helyi tanterv óraszám
Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	10	10
Olvasás, szövegértés	8	8
Írás, fogalmazás	7	7+1
Helyesírás	12	12+4
A szavak szerkezete és jelentése	15	15
A nyelv szerkezete	12	12
Öko projekt		2
Összesen	65	65 + 7

Óra	Az óra témája	Az óra célja, feladatai	Ismeretanyag	Fejlesztési terület, nyelvhasználat, kompetenciák	Megjegyzés
1.	Ismerkedés a tananyaggal és a taneszközökkel	Az óra célja, hogy a tanulók megismerjék a tanév tananyagát és a követelményeket. Megismerkedjenek a taneszközökkel, az olvasmányokkal. Az osztályzás, értékelés szabályainak megbeszélése.		Tanulási képességek fejlesztése. Szövegértési készségek fejlesztése. Szociális készségek fejlesztése	
2.	Év eleji ismétlés – az alsó tagozatban tanult nyelvtani ismeretek	Ismétlés, hangok csoportjai, szavak szerkezete, szófajok, mondatfajták	a korábban tanult magyar nyelvi ismeretek	Szövegértés, szövegalkotás, kommunikációs gyakorlatok, helyesejtés	
3.	Év eleji ismétlés – alsó tagozaton tanult helyesírási ismeretek	Ismétlés – az alapszófajok, mondatfajták helyesírásának felidézése, gyakorlása	a korábban tanult magyar nyelvi és szófajtani ismeretek	Szövegértés, helyesírás fejlesztése	
4.	Év eleji felmérés: hangos olvasás	A tudásszint felmérése	olvasástechnika felmérése	Szövegértés fejlesztése	
5.	Év eleji felmérés: helyesírás	A tudásszint felmérése	helyesírás - tollbamondás	Helyesírási készség fejlesztése	
6.	Tanulás tanulása A felmérés javítása	Felmérésben a hibák kijavítása, a helyes írásmód rögzítése, helyes tanulási mód megismerése	helyesírás, szövegértés	Helyesírási készség fejlesztése, tanulási képességek fejlesztése	Tanulási stílusok felmérése Fejlesztési területek

Óra	Az óra témája	Az óra célja, feladatai	Ismeretanyag	Fejlesztési terület, nyelvhasználat, kompetenciák	Megjegyzés
7.	Szövegről szövegre	Ismeretbővítés	szövegfeldolgozás módja, szövegértés	Szövegértés, szövegalkotás, helyesírás fejlesztése, tanulási képesség fejlesztése	Kapcsolódás: vizuális kultúra Differenciálás: Szövegfeldolgozás – önállóan, szempontok alapján
8.	I. téma Anyanyelvünk a magyar nyelv	Ismeretbővítés	az anyanyelv szerepe, a beszéd és a nyelv	Szövegértés, szövegalkotás,	
9.	A kommunikáció	Ismeretbővítés	kommunikációs folyamat, tényező (adó, vevő, csatorna, kód, üzenet, kapcsolat)	Szövegértés, szövegalkotás, helyesírás fejlesztése kommunikációs helyzetgyakorlatok	Differenciálás: helyzetgyakorlat – csoportmunka, Kapcsolódás: etika
10.	A kommunikáció A nem nyelvi jelek	Ismeretbővítés képességfejlesztés	beszédhelyzet, kommunikáció nem nyelvi jelei	Szövegértés, szövegalkotás helyesírás fejlesztése, kommunikációs helyzetgyakorlatok	
11.	A kommunikáció Nem nyelvi jelek használata/gyakorlás	Képességfejlesztés, gyakorlás	kommunikáció nem nyelvi jelei, zenei eszköz (dallam, hangsúly, tempó, hangerő, szünet)	Kommunikációs helyzetgyakorlatok, helyesírás, nyelvhelyesség fejlesztése.	Idegen nyelvek: udvariassági formulák, egyszerű üzenetek megfogalmazása a tanult idegen nyelven.
12.	Kommunikációs kapcsolat/ Kapcsolatfelvétel - köszönés	Ismeretbővítés, képességfejlesztés	beszédhelyzet, köszönés	Szövegértés, kommunikációs helyzetgyakorlatok .	Etika: önismeret, a személyes kapcsolatok, a beszélgetés jelentősége.
13.	Kommunikációs kapcsolat/ Megszólítás, bemutatkozás	Ismeretbővítés, képességfejlesztés	a megszólítás, a bemutatás, a bemutatkozás	Szövegértés, kommunikációs helyzetgyakorlatok	Dráma : kommunikációs kapcsolatteremtés, szituációk, helyzetgyakorlatok.
14.	Fogalmazási kalauz/Kérés,	Ismeretbővítés, képességfejlesztés	a kérés, a tudakozódása	Szövegértés, kommunikációs helyzetgyakorlatok	Differenciálás: kérés megírás szempontok alapján - BTMN, SNI

Óra	Az óra témája	Az óra célja, feladatai	Ismeretanyag	Fejlesztési terület, nyelvhasználat, kompetenciák	Megjegyzés
	tudakozódás				
15.	Fogalmazási kalauz/ Szövegszerkesztés állomásai	Ismeretbővítés, készségfejlesztés	a szövegszerkesztés lépései, tervezett és nem tervezett szövegek, a témaválasztás	Szövegértés, szövegalkotás	Kapcsolódás: Informatika Differenciálás: tanulási nehézséggel küzdők megsegítése.
16.	Szövegszerkesztés állomásai/gyakorlás	Készségfejlesztés, gyakorlás	a szövegalkotás célja, a kommunikációs körülmények, az anyaggyűjtés, a tételmondat, címadás, vázlatírás	Szövegértés, szövegalkotás	
17.	Fogalmazási kalauz/Az elbeszélés	Ismeretbővítés, készségfejlesztés	az elbeszélés jellemzői	Szövegértés, szövegalkotás tanulási képesség fejlesztése	Tehetséggondozás - Saját olvasmány elbeszélése és/vagy feldolgozott mű (János vitéz)
18.	Az elbeszélés/gyakorlás	Készségfejlesztés, gyakorlás	az elbeszélés jellemzői	Szövegértés, szövegalkotás	Matematika: narratív szövegek, leírások, érvelő szövegek alkotása.
19.	Fogalmazási kalauz/ A leírás	Ismeretbővítés	tájleírás, állatleírás, tárgy-leírás	Szövegértés, szövegalkotás fejlesztése	Kapcsolódás: vizuális kultúra
20.	Szövegalkotás/leírás gyakorlása	Készségfejlesztés, gyakorlás	a leírás menete, alakleírás	Szövegértés, szövegalkotás fejlesztése	
21.	Mit tanultunk?/ Összefoglalás	Összefoglalás, a tanultak rendszerezése	I. témakör	Szövegértés, szövegalkotás, helyesírás, tanulási képesség fejlesztése	
22.	Témazáró dolgozat	Ellenőrzés	I. témakör	Szövegértés, helyesírás, nyelvhelyesség, szövegalkotás	

Óra	Az óra témája	Az óra célja, feladatai	Ismeretanyag	Fejlesztési terület, nyelvhasználat, kompetenciák	Megjegyzés
23.	Témazáró javítása	A típushibák megbeszélése, javítása	I. témakör	Szövegértés, szövegalkotás, helyesírás, nyelvhelyesség	Témazáró feladatainak differenciálása
24.	<u>II. téma</u> Hangok világa	Ismeretbővítés	hang forrása, csoportosítása	Helyes ejtés	
25.	A beszédhangok keletkezése	Ismeretbővítés tk. 37. o. mf. 53-54. o.	beszélőszervek	Szövegértés, szövegalkotás, helyesírás, nyelvhelyesség fejlesztése	Kapcsolódás: ének zene
26.	A beszédhangok csoportjai a magánhangzók, mássalhangzók Mit kell tudni a magánhangzókról?	Ismeretbővítés	magas és mély, rövid és hosszú magánhangzók	helyesejtés, helyesírási készség fejlesztése	Természetismeret: az ember hangképző szervei.
27.	A magánhangzók találkozási/ A hangrend, illeszkedés	Ismeretbővítés	hangrend, illeszkedés	Helyesejtés, helyesírási készség fejlesztése	Idegen nyelvek: a tanult idegen nyelv hangállománya, hangtani, szótani szerkezete.
28.	A magánhangzók találkozási /gyakorlás	Készségfejlesztés, gyakorlás	hangrend, illeszkedés	Szövegértés, helyesejtés	
29.	Félévi felmérés	Ellenőrzés		Helyesírás	
30.	Félévi felmérés javítása	Készségfejlesztés, típus hibák megbeszélése, javítása		Helyesírás	
31.	Mit kell tudni a mássalhangzókról?	Ismeretbővítés, készségfejlesztés	zöngés és zöngétlen, rövid és hosszú mássalhangzók	Szövegalkotás, helyesírás fejlesztése	
32.	Mássalhangzók találkozási/részleges	Ismeretbővítés, készségfejlesztés	részleges és teljes hasonulás	Helyesejtés, helyesírás fejlesztése	

Óra	Az óra témája	Az óra célja, feladatai	Ismeretanyag	Fejlesztési terület, nyelvhasználat, kompetenciák	Megjegyzés
	és teljes hasonulás				
33.	Mássalhangzók találkozása/ összeolvadás, rövidülés, kiesés	Ismeretbővítés, készségfejlesztés, gyakorlás	összeolvadás, rövidülés, kiesés	Helyesejtés, helyesírási készség fejlesztése, nyelvhelyesség	
34.	Mit mondanak a hangok?	Ismeretbővítés, készségfejlesztés	a hangok jelentése, a helyes légzés, a beszédhibák	Helyesejtés, szövegértés	
35.	Mi jellemző a magyar helyesírára?	Ismeretbővítés, készségfejlesztés a helyesírási segédkönyvek használata	a magyar helyesírás jellemzői, tartalomjegyzék	Helyesírás	
36.	A magyar ábécé, betűrendbe sorolás szabályai	Ismeretbővítés, gyakorlás	az ábécé, betűrend	Helyesírás	IKT eszköz
37.	Az elválasztás	Ismeretbővítés, készségfejlesztés	az elválasztás szabályai	Helyesírás	
38.	Keltezés	Ismeretbővítés, készségfejlesztés	a keltezés írásmódja	Helyesírás	
39.	Fogalmazási kalauz/ A levél	Ismeretbővítés, készségfejlesztés	a levél szerkezete, kommunikációs célja	Helyesírás, szövegértés, szövegalkotás	Differenciálás: önállóan, vagy megadott szempontok alapján
40.	Fogalmazási kalauz/ A levél	Gyakorlás	a levél nyelvezete, e-mail, emotikon	Helyesírás, szövegértés, szövegalkotás	Informatika: Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés; internetes források adatainak megkeresése, csoportosítása.
41.	Összefoglalás	Rendszerezés, összefoglalás	II. témakör	Helyesírás, szövegértés, szövegalkotás	
42.	Témazáró dolgozat	Ellenőrzés	II. témakör	Szövegértés, helyesírás,	

Óra	Az óra témája	Az óra célja, feladatai	Ismeretanyag	Fejlesztési terület, nyelvhasználat, kompetenciák	Megjegyzés
				nyelvhelyesség, szövegalkotás	
43.	Témazáró javítása	Gyakorlás a hiányok pótlása, típus hibák javítása	II. témakör	Szövegértés, szövegalkotás, helyesírás, nyelvhelyesség	
44.	III. téma Miből épülnek föl a szavak?	Ismeretbővítés	egyszerű szó, összetett szó, szótő, tőszó	Szövegértés, helyesírás	
45.	Toldalékok típusai	Ismeretbővítés, gyakorlás	a képző	Helyesírás, szövegértés	
46.	Toldalékok típusai	Ismeretbővítés, gyakorlás	a jelek, a ragok	Helyesírás, szövegértés	
47.	Mit tanultunk a szóelemekről?	Összefoglalás	a szóelemek	Szövegalkotás, helyesírás	
48.	Öko - projekt			környezeti nevelés	Természetismeret: anyaggyűjtés, vázlatkészítés.
49.	Öko - projekt			környezeti nevelés	
50.	A helyesírási alapelvek/ A kiejtés szerinti írásmód:	Ismeretbővítés, képességfejlesztés	a helyesírási alapelvek, a magánhangzók írása	Helyesírás	
51.	A kiejtés szerinti írásmód	Ismeretbővítés, képességfejlesztés	a mássalhangzók írása	Helyesírás	
52.	A szóelemző írásmód	Ismeretbővítés, képességfejlesztés	a részleges és a jelöletlen teljes hasonulás, az összeolvadás, a rövidülés	Helyesírás	
53.	A szóelemző írásmód	Ismeretbővítés, képességfejlesztés	a jelölt teljes hasonulás	Helyesírás	

Óra	Az óra témája	Az óra célja, feladatai	Ismeretanyag	Fejlesztési terület, nyelvhasználat, kompetenciák	Megjegyzés
54.	A hagyományos írásmód	Ismeretbővítés, készségfejlesztés	a hagyományos magyar családnevek írása	Helyesírás	
55.	A hagyományos írásmód	Ismeretbővítés, készségfejlesztés	az ly-os szavak	Helyesírás	
56.	Az egyszerűsítő írásmód	Ismeretbővítés, készségfejlesztés	az egyszerűsítő írásmód esetei	Helyesírás	
57.	A helyesírási alapelvek	Gyakorlás	a helyesírási alapelvek	Helyesírás	
58.	Fogalmazási kalauz/ A felelet, a vélemény	Ismeretbővítés, készségfejlesztés	a felelet fölépítése, vélemény részei, bizonyítás	Kommunikációs gyakorlatok, szövegértés, szövegalkotás	Kapcsolódás: etika, osztályfőnöki
59.	Összefoglalás	Rendszerezés, összefoglalás	a III. témakör		
60.	Témazáró dolgozat	Ellenőrzés	a III. témakör		
61.	Témazáró javítása	Gyakorlás, a hiányok pótlása, típushibák javítása	a III. témakör		
62.	<u>IV. téma</u> Az állandósult szókapcsolatok	Ismeretbővítés, gyakorlás o.	a közmondások, a szólások, a szállóigék	Szövegértés, szövegalkotás	
63.	A szavak jelentése / A hangalak és a jelentés kapcsolata	Ismeretbővítés, gyakorlás	hangalak, jelentés, az egyjelentésű és a többjelentésű szavak	Kommunikációs gyakorlatok, szövegértés, szövegalkotás	

Óra	Az óra témája	Az óra célja, feladatai	Ismeretanyag	Fejlesztési terület, nyelvhasználat, kompetenciák	Megjegyzés
64.	A hangalak és jelentés kapcsolata	Ismeretbővítés, gyakorlás	a hangutánzó és a hangulatfestő szavak	Szövegalkotás, helyesírás	
65.	A hangalak és jelentés kapcsolata.	Ismeretbővítés, gyakorlás . 126/19.	az azonos alakú és a hasonló alakú szavak	Szövegértés, nyelvhelyesség	
66.	A hangalak és jelentés kapcsolata	Ismeretbővítés, gyakorlás	a rokon értelmű és az ellentétes jelentésű szavak	Szövegértés, szövegalkotás	
67.	A szavak jelentése a szövegben	Gyakorlás	a tanult szócsoporthoz szerepe a szövegben	Szövegértés, szövegalkotás, kommunikációs gyakorlatok	
68.	Összefoglalás	Rendszerezés, összefoglalás	a IV. témakör		
69.	Témazáró dolgozat	Ellenőrzés	a IV. témakör		
70.	Témazáró javítása	Gyakorlás, a hiányok pótlása, típushibák javítása	a IV. témakör		
71.	Felmérés: szövegértés	A szövegértési készség felmérése és összevetése a tanév eleji eredményekkel		Szövegértési készség fejlesztése. Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése. Szövegfeldolgozás.	Corvinás felmérés
72.	Felmérés: helyesírás	A helyesírási készség felmérése és összevetése a tanév eleji eredményekkel		Helyesírási készség fejlesztése	Corvinás felmérés

Megjegyzés: A magyar irodalom és a magyar nyelv órák külön számozottak ugyan, de a készségfejlesztés (beszédkészség, szóbeli szövegek megértése és alkotása, olvasás, szövegértés, írás, fogalmazás, helyesírás), a minimumkövetelményben megfogalmazottak mind a két területen egyformán hangsúlyosak és folyamatosan egyformán fejlesztendők.

**A FEJLESZTÉS
MINIMUMKÖVE-
TELMÉNYEI
5. ÉVFOLYAMON**

Beszédművelés, szóbeli szövegek megértése és alkotása

A tanuló eligazodik a mindennapi kommunikációs helyzetekben. Képes mások rövidebb szóbeli üzeneteit megérteni, összefoglalni. Alkalmazza a kérdés és a tudakozódás szóbeli formáit a közléshelyzetnek megfelelően.

Írott szöveg megértése és alkotása

A tanuló képes egy 200 szavas írott (dokumentum és ismeretterjesztő) szöveg globális (átfogó) megértésére, a szövegből információk visszakeresésére. Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, önállóan (tematikus) vázlatot tud készíteni. Ismeri a szövegszerkesztés alapvető eljárásait.

Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről

A tanuló ismeri a főbb beszélőszerveket. Felismeri egyéni közlésmódjának jellemzőit, megfelelő hangképzésre és helyes beszédlegzésre törekszik.

Felismeri, és hatásuk néhány szavas értékelésével megnevezi a hangutánzó, a hangulatfestő, a többjelentésű, a rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavakat különböző szövegekben, törekszik ezek használatára a szóbeli és írásbeli fogalmazásokban.

Íráskép és helyesírás

Képes megnevezni a helyesírási alapelveket, saját munkáiban felismeri a főbb helyesírási alapelvek alkalmazásának eseteit, törekszik a tanult helyesírási szabályok alkalmazására.

A tanulási képesség fejlesztése

A tanuló képes az önálló tudásszerzés egyes lépéseinek elkülönítésére, szövegek kulcsszavainak azonosítására, vázlat, jegyzet felhasználására. El tud igazodni a tankönyvében, azt célirányosan használni tudja.

Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése

A tanuló képes 5-6 mondatban a mindennapi élményeiről és olvasmányai hatásáról beszélni. Memoriterként tud kb. 2-4 lírai alkotást és egy elbeszélő költemény kb. 12 soros részletét.

Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése

A tanuló képes a saját és a nem saját álláspont azonosítására, mások véleményének meghallgatására, megértésére. Alapvető érzelmeket, erkölcsi magatartásformákat azonosítani tud. Képes véleményének rövid, kulturált megfogalmazására